

Condescendència hispana

BERNAT JOAN I MARÍ

Em cauen més bé els espanyols «conlleventes», com Ortega y Gasset, que no els espanyols «talantosos» i condescendents, com Zapatero i bona part de la seua colla. Com a mínim, els «conlleventes» reconeixen que no ens suporten. I això ja és un què. Posar les cartes sobre la taula implica atènyer-se a unes determinades regles del joc. I aquesta premissa no sempre es compleix. N'hi ha que prefereixen jugar amb les cartes marcades (per molt que la marca esdevingui, dia rere dia, d'allò més òbvia). Dic això perquè hem entrat en una situació molt curiosa, concretament, pel que fa al finançament autonòmic: s'està produint una aliança *de facto* entre els governs de Catalunya, el País Valencià (o Antic Regne de València, que ja em va bé!) i les illes Balears i Pitiüses enfront del govern espanyol –amb el suport o el xantatge (segons la lectura que se'n vulgui fer) d'autonomies com Andalusia o Extremadura–. Sembla que el president d'Andalusia ha de donar el seu vist-i-plau a qualsevol canvi que afecti el finançament de les Balears –i el d'Extremadura, en una actitud més «quinqui» (per dir-ho d'alguna manera), va dir que, si es proposaven canvis en el finançament autonòmic de Catalunya, «ens veurem les cares»–. No seria estrany que, en alguna d'aquestes reunions amb presidents autonòmics –tret d'Euskadi, que és autònoma, en aquest punt–, sobre finançament, s'acabàs amb ofertes de sortir al carrer i arreglar les coses *como los hombres*. O, com dirien en anglès, *like machos*.

Tot plegat recorda la humiliació al catalanisme que va infligir el mateix Zapatero passejant-se pel Carmel com si fos Jehovà portant manna madrieny als catalanets –enmig de visques més o manco etnodescentrats– o la basca que entrava a tothom quan feia entrar el TGV a Barcelona –connectat amb Madrid abans que amb València o amb Europa–, just abans de les últimes eleccions generals espanyoles. El mateix Zapatero, ja fet un autèntic Z, és a dir *Zorro*, es vantava de tornar

a posar Magdalena Álvarez com a ministra de Foment, i un dels dos –ja no record qui– etzibava que Álvarez havia estat la ministra que «havia fet més per Catalunya». Als catalans, als valencians, als mallorquins, menorquins, eivissencs i formenterers, ja ens bastaria que no hi fessin res, per nosaltres, des de Madrid, i que deixassin que fóssim nosaltres els qui treballàssim, sense les mans lligades pel pressupost, per nosaltres mateixos.

A hores d'ara, el president Montilla ja pateix –i pateix prou, com a unionista conscient, que coneix bé Espanya, però també coneix bé Catalunya– en veure com creix la desafecció envers l'Estat entre els catalans. Montilla sap perfectament que aquesta desafecció no es tradueix en vots d'una manera immediata, però que, com les riuades, té un potencial i una imprevisibilitat del tot extraordinaris. A Madrid no hi pensen, perquè consideren, encara, ingènuament, que Catalunya és Espanya i que els catalans aprenen a parlar català a vuit o deu anys, mentre que el castellà ja el dominen en l'etapa fetal. Francesc Camps també hi pensa des del punt de vista unionista, però, en ell, hi predomina aquest sentit tan valencià i tan mediterrani de salvar la pell davant els depredadors. Camps és dels qui mengen verdura i beuen suc de taronja, i desconfia dels qui mengen carn crua cada dia i provenen de les estepes de l'altiplà. L'espanyolitat de

Camps és molt més epidèrmica que la de Castells o que la d'Antich: també li va bé la unió superior d'Europa, o, fins i tot, es podria trobar bé dins un imperi valenciano-napolità, mentre no es posassin massa entrebancs al totxo ni gaires fàstics als negocis. Com Matutes. Potser em passa per proximitat eivissenc, però jo sempre he vist Matutes com a menys espanyol que Mas o Ibarretxe –per posar dos exemples bons d'entendre.

Mentrestant, a Espanya, presenten l'unionisme com si fos nacionalisme català, i continuen als llímbs pre-democràtics, pel que fa a organització de l'Estat. En la mentalitat espanyola, d'autonomies, res de res; com a màxim, una mica de descentralització per a contentar les colònies.

Avui encara em deman si la condescendència hispana és fruit de la ignorància o de la mala fe –elaborada amb una finesa jesuítica, per fer-nos patir basques dia rere dia–. En qualsevol cas, serà una nosa que ens haurem de treure de sobre, per pura higiene mental, si no volem caure en l'estereotip més o manco histriònic del *català empenyat*. A la nova fornada socialista espanyola els ocorre allò que a principis del segle passat ja apuntava el qui fou primer president de la Mancomunitat de Catalunya, Enric Prat de la Riba: «Ofenen quan pensen elogiar-te, i t'insulten prenent que et donen suport i t'estimen.» ♦